

LA NOVA SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA DE DE L'INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENS

L'arqueologia penedesenca no és aliena als processos que afecten l'arqueologia catalana en general. A l'inici dels anys 80 es va crear el Servei d'Arqueologia dins del Departament de Cultura de la restablerta Generalitat de Catalunya, la qual cosa significà la descentralització de la gestió respecte l'Estat espanyol. A partir d'aquesta data i fins a l'actualitat l'evolució de l'arqueologia està marcada per la professionalització i per l'ampliació del ventall cronològic (arqueologia medieval, moderna, industrial. S'excaven amb metodologia arqueològica fosses i refugis de la Guerra Civil). L'arqueologia no és aliena a la societat: el boom immobiliari ha comportat un increment exponencial de les intervencions arqueològiques preventives i d'urgència en tot el territori, i s'estableix una relació complexa entre coneixement i preservació del patrimoni i interessos econòmics.

La secció d'arqueologia de l'Institut d'Estudis Penedesencs neix amb un doble objectiu científic i social assolint una presència activa de l'IEP en totes aquelles actuacions que es desenvolupin al Penedès en relació amb l'arqueologia. A la primera reunió de la secció, celebrada a la seu de Vilafranca el passat 27 de setembre, es va posar de manifest l'interès a treballar de forma conjunta per part del col·lectiu d'arqueòlegs que viuen i/o treballen a les comarques penedesenques.

La preservació del patrimoni històric i arqueològic serà un dels aspectes a prioritzar des de la nova secció, un patrimoni permanentment amenaçat tot i l'avanç legislatiu dels darrers anys. Des de l'IEP cal incentivar les declaracions de béns i espais protegits (BCIN, BCIL, EPA).

En l'àmbit de la recerca són diverses les línies plantejades, entre elles la reclamació de l'actualització de les cartes arqueològiques, la disponibilitat de les dades de les intervencions realitzades al Penedès, la realització de síntesis i publicacions de recopilació temàtica actualment dispersa i altres.

Cal treballar igualment en la projecció ciutadana de l'arqueologia, donant a conèixer al gran públic les excavacions en curs i obrint el debat sobre la conservació i valoració de les restes arqueològiques o la planificació urbanística.

Alguns dels objectius plantejats impliquen la participació i la coordinació altres seccions de l'IEP i en especial la d'Història, al cap i a la fi ambdues disciplines, tot i que amb material de base distint, tenen per objectiu conèixer el passat i el present que han marcat el pas de l'home des dels seus orígens fins als nostres dies.

LA SECCIÓ DE CIÈNCIES SOCIALS

La nova secció de Ciències Socials de l'IEP implica regeneració i obertura acadèmica a l'entitat. Regeneració perquè els impulsors i compromesos amb aquesta som persones provinents de l'àmbit universitari estudiantil i, per tant, gent jove. Obertura acadèmica en tant que les matèries que tractarem no havien estat estudiades per l'IEP encara de forma exclusiva, i la nostra intenció és incloure un ampli ventall de disciplines relacionades amb les ciències socials, com ara les àrees de sociologia, polítiques, economia, relacions laborals, dret, geografia, treball social, antropologia, etc.

El projecte s'ha iniciat al juliol del 2008 gràcies al suport del president Ramon Arnabat, interessat a obrir nous camps d'estudi a l'entitat cultural i acadèmica, mentre la iniciativa anà a càrrec d'alguns estudiants de ciències polítiques i de l'Administració de la Universitat Pompeu Fabra, entre ells jo mateix.

La principal finalitat inicial és la divulgació de temàtiques sociològiques, politològiques i econòmiques que afectin a la societat penedesenca. Les primeres passes de la secció són tímides però segures, engrescadores i possibles: exposició i debat de treballs de recerca personals, conferències a càrrec de professionals i estudiosos de les ciències socials o bé debats sobre temàtiques d'actualitat. El camp de treball serà les comarques del Penedès –el Baix Penedès, l'Alt Penedès i el Garraf, amb abast territorial fins a l'Anoia–, des de l'àmbit municipal, comarcal o supracomarcal, contextualitzant els estudis en el marc social immediat de Catalunya.

La immigració al Penedès, el nivell formatiu de la població, les desigualtats socials, l'evolució dels sectors econòmics, la participació política, l'electoral o l'associativa poden ser temes d'interès a tractar. Fer divulgació d'aquests temes per donar explicacions, descripcions, propostes, i fins i tot alertes a la nostra societat, pot ser d'un interès social cabdal, en aquestes comarques actualment perifèriques de les administracions de la Generalitat, l'Estat i les diputacions corresponents.

A la llarga, ens plantejem realitzar estudis propis, amb el màxim rigor i validesa possibles, amb finalitat divulgativa i de recerca, tot i que per això caldria un equip de treball més ampli i permanent dins la secció, així com un mínim suport financer que ara no es té. També ens plantejem col·laborar amb administracions públiques del Penedès per a la realització de treballs i estudis que els puguin interessar, de manera que els convenis amb aquestes entitats serien benvinguts.

En conclusió, aquest pot ser un projecte per aprendre molt, per la diversitat del grup de gent que el formem, amb procedències ideològiques diferents, així com per la diversitat de disciplines afins a les ciències socials a les quals ens obrim.